

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ЖІНОЧИХ АКСЕСУАРІВ

О. О. СЕЛЬСЬКА, І. О. ЗАСОРНОВА

Хмельницький національний університет

Неодмінним доповненням до жіночого національного костюма були різноманітні прикраси: коралі, гerdани, селянки, дукати, дукачі, рифи, а також аксесуари культового призначення – згарди та хрестики.

Коралі - це намисто із привозних коралових намистин, виконаних у вигляді циліндрів або барилець, нанизаних на нитку. Кількість ниток у коралях сягала від однієї до двадцяти п'яти та більше. Кожна нитка називалась “разок”. Червоні коралі - є традиційним елементом українського жіночого національного одягу.

Гerdан, гerdаник, гerdанка, гerdа, лучка, селянка, сільованка, силенка, плетенка, плетінка, драбинка, очко, галочка, пупчики, ланка – все це бісерні прикраси, що носились на шії у вигляді вузької стрічки, виготовленої з різнокольорових намистин, нанизаних на нитку чи волос. Вони утворювали різнобарвний геометричний, а іноді й рослинний орнамент.

Також яскравим доповненням до жіночого костюма були нагрудні прикраси з дорогоцінних каменів, скла, намиста або підвіски з монетами – “намисто”, “дукачі” [1]. Приклади прикрас зображені на рис. 1.



Рис. 1 – Фотографічні зображення різних видів намист

На Поділлі найбільш поширеним жіночим національним головним убором була перемітка – один з найдавніших засобів пов'язування голови заміжньої жінки. Нижні кінці перемітки завжди залишали вільними і на них вишивальниці виконували різноманітну вишивку золотими і срібними нитками [2]. Зображення перемітки представлено на рис. 2.



Рис. 2 – Зображення різного пов'язування перемітки

Найпопулярнішим головним убором незаміжніх дівчат вважався вінок з живих чи штучних квітів, оздоблений намистинами та стрічками. За пройдені століття саме український національний вінок здобув світову популярність і використовується жінками до нашого часу.

Поряд з традиційним вінком були й інші дівочі головні убори: металевий дріт з підвісками, стрічка, хустка, шматок срібної або золотої парчі, картонне коло тощо. Ці вироби мають круглу або напівкруглу форму. Дівочі головні убори не закривали голову і косу [3]. Приклади вінків представлені на рис. 3.



Рис. 3 – Зображення різних видів дівочих вінків

Національне жіноче взуття виготовляли зі шкіри, яку спочатку не зшивали, а закладали складками, морщили, прив'язуючи до ніг довгою мотузкою. Звідси й пішли назви національного взуття: морщуні, морщенці, постолы, ходаки. Високе шкіряне взуття, що пізніше назвали чоботами шили без підборів [1]. Приклади національного взуття представлені на рис. 4.



Рис. 4 – Зображення різних видів українського національного взуття

Література:

1. Одарченко П.В. Український народний одяг : Фотоальбом / П.В. Одарченко. – М. : Toronto-Philadelphia, 1992. – 311 с.
2. Кара-Васильєва Т.В. Українська вишивка : Альбом / Т.В. Кара-Васильєва. К. : Мистецтво, 1993. – 264 с.
3. Воропай О.І. Звичаї нашого народу. Етнографічний нарис / О.І. Воропай. К. : Веселка”, 2005. – 98 с.